

žalobci. Domovník ponechal oblek u sebe, odešel a za jeho nepřítomnosti se oblek ztratil. Žalobu na majitele hotelu o náhradu škody procesní soud první stolice zamítl, neshledav podmínek § 970 obč. zák. Odvolací soud žalobě vyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ani po právní stránce dovolání není odůvodněno, jelikož dle § 970 obč. zák. ručí hostinští, kteří poskytují byt cizincům, jako schovatelé za věci, jež byly od přijatých hostů vneseny, pokud nedokáží, že škoda není ani zaviněna jimi nebo jejich lidmi ani způsobena cizími osobami, jež z domu odcházejí nebo do něho přicházejí. Ručení hostinských nepřestává bezvýjimečně již tím, že tyto věci byly z domu vyneseny a závazek ve smyslu zmíněného místa zákonného vztahuje se též na svršky, které byly po příchodu hosta od něho anebo pro něho vneseny. (Viz komentář Krainz, § 359, str. 256; Dr. Josef v. Schey: Die Obligationsverhältnisse des österr. allgem. Privatrechtes 1890 str. 401.) Dle zjištění druhé stolice odevzdal žalobce svůj oblek za účelem cídění a vyžehlení pokojské, tato domovníku a tento krejčímu, který vyžehlené šaty vrátil domovníku, pročez nelze za to míti, že sporný oblek, jenž byl personálem žalovaného krejčímu odevzdán a od toho zase přejímán, pozbyl vlastnosti věci hostem do domu vnesené ve smyslu § 970 obč. zák., jak se nesprávně domnívá druhá stolice. Ručení žalovaného zaniklo pouze po dobu, kdy krejčí Karel H. byl detentorem obleku. V ostatním poukazuje se dovolatel na důvody napadeného rozsudku, k nimž se vzhledem k vývodům dovolacímu spisu podotýká, že dle § 970 obč. zák. průvodní břemeno stíhá žalovaného, který též ručí dle §§ 967 a 1316 obč. zák., jelikož druhá stolice zjistila, že domovník Václav Č. od krejčího oblek převzal a jej nechal ležeti bez dohledu v nezamčeném bytě domovníkově, ač do hotelu cizí lidé přicházejí a odcházejí.

Čís. 1231.

Výhrada zpáteční koupě jest přípustna pouze při nemovitostech. Smlouva o movitostech, do níž pojata byla jako podmínka výhrada zpáteční koupě, jest neplatna dle § 898 obč. zák.

(Rozh. ze dne 11. října 1921, Rv I 534/21.)

V roce 1915 prodal žalobce žalované k jejímu vyzvání insertem soustruh. V dopisu ze dne 22. února 1915, jímž koupě byla dojednána, uvedla žalovaná též, že žalobce může soustruh po válce zpět zakoupiti, a to za cenu, kterou po jeho dojití žalovaná ihned určí a žalobci oznámí. Za soustruh zaplatila žalovaná 850 K. Po skončení války domáhal se žalobce vrácení soustruhu pokud se týče zpětného jeho prodeje za 850 K. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Ze zjištěného skutkového děje jde na jevo, že smlouva, dle níž žalobce prodal žalované firmě soustruh, byla pevně uzavřena, neboť ve smyslu § 1053 obč. zák. byl přesně stanoven nejen předmět, nýbrž i peníz, za který se předmět přenechává. Vždyť žalobce přijal nabídku žalované firmy ze dne 22. února 1915, dle které tato nabízený soustruh kupuje za 850 K a tím, že žalobce neodmítl příjem kupní ceny, přistoupil pevně na smlouvu. Tvrzení žalob-

covo, že kupní smlouva uzavřena byla jen pod podmínkou, že stroj mu bude vrácen po válce, není správné, neboť o nějaké podmínce v dopisu ze dne 22. února 1915 není ani zmínky. Tím padá také námitka žalujícího, že jest zde lex commissoria nebo zápůjčka pod zástavou věci s výhradou jejího užívání. Prokázáno jest sice dopisem strany žalované ze dne 22. února 1915, že žalovaná strana žalobci vyhradila, že může soustruh po válce zakoupiti od ní zpět a to za cenu, kterou žalovaná určí a žalobci oznámí, výhrada ta jest však beze všeho právního významu, neboť právo koupě zpáteční ve smyslu § 1068 obč. zák. má dle § 1070 obč. zák. místo jen ohledně věcí nemovitých. Tento zákonný předpis byl vydán z ohledu veřejnoprávních a nemůže tudíž vzájemnou úmluvou stran jemu odporující býti vyloučen. Odvolací soud rozsudek potvrdil v podstatě z týchž důvodů.

Nejvyšší soud žalobě vyhověl.

Důvody:

Soud odvolací posoudil věc nesprávně po stránce právní, maje za to, že výhrada koupě zpáteční nemá v tomto případě žádného významu, a že sluší pokládati ji za nedoloženou. Výhrada koupě zpáteční byla podstatnou náležitostí smlouvy mezi stranami, neboť nelze míti za to, že by byl žalobce žalované straně soustruh bez této výhrady prodal. Pravý úmysl stran je snadno vysvětlitelný tehdejšími poměry válečnými. Žalovaná firma potřebovala pro zvýšenou tovární činnost soustruhů, jichž bylo dosti v dílnách strojníků, nastoupivších službu vojenskou. Poněvadž nebylo lze očekávati, že každý z těchto strojníků vzdá se navždy vlastnictví soustruhu jeho prodejem, snažila se žalovaná firma získati soustruhy ty k užívání aspoň pro dobu války, t. j. pro dobu vlastnickovy nepřítomnosti v dílně nebo závodě. Aby účele toho dosáhla, volila formu koupě s výhradou zpátečního prodeje, kterou mělo vlastníkovu zabezpečeno býti právo vlastnické pro případ návratu z války. Výhrada zpáteční koupě byla pohnutkou k prodeji soustruhu, jehož by žalobce bez výhrady té jistě nebyl prodal, neboť nabídl soustruh k prodeji s odvoláním na insert, výhradu tu příslibující. Výhradu tu, pojatou výslovně do kupní smlouvy, pokládati sluší za podmínku § 901 obč. zák. Poněvadž zákon v § 1070 obč. zák. výhradu takovou připouští pouze při nemovitostech, kdežto v tomto případě prodána byla věc movitá, šlo o podmínku zákonu se přičící, nedovolenou (§ 698 obč. zák.), důsledkem čehož sluší kupní smlouvu mezi stranami v roce 1915 uzavřenou dle § 898 obč. zák. pokládati za neplatnou. Žalovaná firma nestala se tudíž vlastnící soustruhu, ježto své vlastnické právo odůvodňuje jedině uvedenou neplatnou smlouvou kupní. Nárok žalobní spočívá tudíž na § 1431 obč. zák. Nezáleží na tom, že strany nesmluvily ceny, za kterou měl žalobce koupiti soustruh od žalované, neboť opomenutím tím nestala se původní kupní smlouva platnou. Již výhrada koupě zpáteční sama o sobě, bez určení kupní ceny, jest v tomto případě dostatečným důvodem neplatnosti smlouvy. Vzhledem k tomu jsou nerozhodny i další námitky vznesené žalovanou stranou proti žalobě; skutečnost, že žalovaná firma dala soustruh svým nákladem opravit, neopravňuje ji k tomu, aby odepírala vrácení soustruhu (§ 331 obč. zák.).